

Piotr Kowolik

"Leksykon metodologiczny", red.
Kazimierz M. Czarnecki, Katowice
2007 : [recenzja]

Problemy Profesjologii nr 1, 164-165

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Recenzja:

Kazimierz M. CZARNECKI (red.), *Leksykon metodologiczny*,
Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”; Katowice 2007; ss. 138

Metodologia to usystematyzowany zespół sprawdzonych i skutecznych metod do realizacji celów badawczych.

Leksykon metodologiczny przeznaczony jest dla wszystkich Czytelników stykających się przy różnych okazjach z terminami metodologicznymi, których znaczenia nie znają lub nie są ich pewni. Metodologia jest obecnie wysoko wyspecjalizowaną dziedziną wiedzy, mającą bardzo rozbudowaną terminologię, która często odbiega od potocznego rozumienia terminów wspólnych dla pedagogiki, psychologii, socjologii i języka potocznego.

W literaturze polskojęzycznej brak publikacji dotyczących refleksji metodologicznych, zarówno o charakterze ogólniejszym, jak też odnoszących się do badań szczegółowych. Są one często rozproszone w różnych książkach oraz w licznych czasopismach fachowych, niemniej trudno osiągalnych. Brak natomiast publikacji uogólniających dotychczasowe refleksje na temat problematyki metodologicznej, stanowiących swoisty przewodnik po tej problematyce i opracowaniach, jakie zostały jej poświęcone.

Recenzowany *Leksykon...* zawiera 517 haseł, wykaz podstawowych słowników i encyklopedii oraz zestaw literatury metodologicznej, notki biograficzne współautorów *Leksykonu*.

Część pierwsza – *Hasła metodologiczne* (s. 9-116) – uporządkowana jest alfabetycznie. Hasła te opracowali:

- Kazimierz M. Czarnecki (254 hasła);
- Anatol Bodanko (82 hasła);
- Stanisław Czygier (44 hasła);
- Erwin Gondzik (47 hasła);
- Helena Hrapkiewicz (90 hasła).

Hasła, które zdaniem Autorów *Leksykonu metodologicznego* bardziej są przydatne przy pisaniu rozdziału metodologicznego, np. w pracy licencjackiej lub magisterskiej, zostały poszerzone i opisane, a pozostałe raczej informacyjnie.

Część druga – *Bibliografia* (s. 117-124), aby nie zapisywać wielokrotnie tych samych pozycji bibliograficznych pod różnymi hasłami metodologicznymi, Autorzy zamieścili całą bibliografię źródłową w jednym, osobnym rozdziale z podziałem na encyklopedie, leksykony, słowniki i bibliografię metodologiczną.

Część trzecia – *Biografie współautorów* (s.125-134) przybliżają sylwetki autorów, ukazując ich przebieg pracy, zainteresowania naukowe i napisane przez siebie książki.

Wszystkie te części są poprzedzone *Wprowadzeniem*, autorstwa Kazimierza M. Czarneckiego.

Żaden leksykon nie jest kompletny. Dobór haseł ma zawsze, w różnym zakresie, charakter arbitralny. Ograniczenia objętości dzieła też powodują konieczność selekcji. Leksykon wprowadza ład terminologiczny i w przystępny sposób pomaga Czytelnikowi poruszać się w rozległej problematyce metodologicznej, uwzględniając jej związki z różnymi dziedzinami wiedzy i praktyki.

Pedagog, korzystający z niniejszego leksykonu, powinien mieć świadomość tego, że zawiera on tylko podstawową wiedzę na temat poszczególnych zagadnień. Głębsze poznanie teoretycznych, empirycznych i praktycznych aspektów przedstawionych w leksykonie haseł wymaga studiów odpowiedniej literatury. Sądzę, że leksykon jako podstawowe źródło informacji będzie dla pedagogów, nauczycieli i studentów pomocny w ich edukacji i pracy pedagogicznej.

Z całym uznaniem odnoszę się zarówno do zamysłu Autorów, jak też do jego realizacji. Leksykon jest bowiem merytorycznie bogaty, napisany kompetentnie, a przy tym jasno i komunikatywnie, pod względem językowym bez zarzutu.

Nie mam wątpliwości, że taka książka jest potrzebna na rynku wydawniczym i znajdzie licznych nabywców – czytelników.